ÎNSEMNĂRI DIN SATUL MEU

DEMNITATE

Într-o sîmbătă, spre seară, ne-am despărțit greu de apa limpede a Tîrnavei. Profesorul meu, profesorul de limbă și literatură română, folosindu-se de prilejul că aruncasem la plumb, pe fundul apei, iar peștii se hotărau greu să ne încerce, mi-a spus, în felul lui, cu voce egală, aproape impersonală.

„Un concurs pe țară al formațiilor artistice de la sate mi-a oferit acest prilej. Am ascultat un cor bărbătesc, alcătuit din țărani. Vocile aspre, departe de a se pretinde lucrate, armonizate, intonau, cum niciodată n-am mai auzit, cîntece populare prelucrate de dirijorul ansamblului, un învățător cu părul cărunt. Mi-am spus atunci, fulgerat de emoție, că așa ar trebui cîntate, căci așa au răsunat cîndva, cîntecele de pe vremea lui Horia și Tudor, marșul lui Iancu, doinele de jale și revoltă, pe drumuri de țară, la margine de pădure, împrejurul focurilor de noapte, pe dealuri, în vremuri grele, de adîncă răzvrătire. Impresia era cu atît mai puternică cu cît coriștii, mulți dintre ei trecuseră, ca și dirijorul lor, de prima tinerețe. Mai tîrziu mi-am dat seama că acest cor de țărani, în ciuda asprimii execuției era, în felul său, profund muzical, dar de-o muzicalitate aparte, cerînd criterii specifice de judecată.

Și, ca întotdeauna, ascultînd suita de cîntece, din după-amiaza aceea, îmi reveneau amintiri legate de un anume sat.

S-a spus adeseori că fiecare sat, înțeles și cunoscut în sine, înseamnă o lume închegată ca o individualitate, cu trăsături specifice, singulare, care-l deosebesc de alte sate, o fizionomie particulară crescută din istoria lui, din obiceiuri, locuri, oameni și întîmplări deosebite. Atunci cînd se întîlnesc între ei, țăranii se întreabă negreșit întîi de unde sînt. O dată aflat numele satului se precizează o sumedenie de amănunte care vor înlesni apropierea. Există uneori diferențieri nete, alteori imperceptibile, dar faptul că fiecare sat își are felul său de a fi, personalitatea sa, e evident. De cîte ori scriu despre țărani și

ȘTEFAN LUCA

(Continuare în pag. 4—5)

din comorile artei populare

Ladă de zestre din regiunea Crișana

NUMĂRUL 1019

ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

ANUL 70
SERIA II
6 IULIE 1967
8 PAGINI
25 BANI

Sat pe valea Izei

seceriș

Și la Malu și la Ion Roată și în alte sate din Bărăgan, oamenii povestesc că pînă acum vreo cinsprezece-douăzeci de ani, la vremea secerișului, ieșeau pe cîmp cu mic, cu mare, cu cățel, cu purcel, cu vaca sau cu capra legată de căruță și cu căldarea de mămăligă în suflet. Nu se-ntorceau în sat decît tîrziu, după ce snopii erau adunați în clăi. Lucra omul două-trei săptămîni. Adesea, ca să nu se scuture spicele, secerișul se făcea numai dimineața, pe rouă, sau noaptea, pe lună plină. Munca aceasta sfîntă, a țăranului, era pentru poeți și pictori motiv de inspirație. Lui însă îi pricinuia grele dureri de mijloc și oboseală peste măsură. Secerișul era o bătălie grea și amarnică și țăranul o uita numai după treieriș, cînd în văzduh plutea miros de azimă caldă.

Astăzi, secerișul e treaba mecanizatorului de la S.M.T. care mînă combina. Acum, Ion al lui moș Petre Damian din Malu seceră și treieră pentru tot satul. El singur taie, pe zi, cît altădată o sută de oameni. Tot un mecanizator adună paiele și le balotează, apoi întoarce miriștea și pregătește terenul pentru recolta anului viitor.

O parte dintre cooperatori prind sacii dolofani de grîu, îi încarcă în camioane și-i duc la magazie. Alții fac ultima prașilă la porumbul căruia a început să-i dea moțul și trebuie copilit. Unii se duc și lucrează la „pădurea" de floarea soarelui. Mulți sînt ocupați la grădina de zarzavat, ori la ferme. Peste tot e nevoie de mîna omului, chiar și la tunsul mecanic al oilor cu lînă fină. Păcat că unele brigăzi din Movilița și din alte cîteva sate, n-au folosit bine vremea ca să plivească „în ferestre" și în lanurile lor de grîu au rămas mari petice de pălămidă. Și la ei spicele bat însă pieptul și făgăduiesc bogată recoltă. Aceasta fiindcă a fost pusă în pămînt sămînță bună, care mai înainte a fost curățată de toate relele. Oricît de mult a plouat, grîul nu a fost atacat nici de rugină, nici de mălură.

— În primăvară, cînd pe tarlaua brigăzii noastre de grîu a apărut zabrusul, au venit avioanele și au împrăștiat insecticide, spune un om roșcovan la față.

— Și cînd s-a ivit rătișoara, am dat cu Detox și-am stîrpit-o, adaugă altul.

Cei de la Malu, ca și cei din alte sate, au împrăștiat multe îngrășăminte chimice, făcînd posibilă o creștere continuă a producției. Oamenii de știință au creat și experimentat noi soiuri de grîu mai productive, mai rezistente și mai timpurii. Pe drept cuvînt se poate spune că ridicarea agriculturii la un nivel mai înalt este o operă colectivă.

Secerișul este în toi. Combinele harnice aleargă ca niște albine argintii, pe întinderea nesfîrșită a șesului. Se adună grăunțele în hambare.

S-a înnoptat. Combinele s-au oprit, dar undeva, pe cîmp, strălucesc lumini albe. Tractoriștii știu că odată cu secerișul începe și pregătirea cîmpului pentru viitoarea recoltă. Și, ca într-o lume de basm, răsăritul soarelui găsește șesul arat. În sat stăruie o aromă plăcută de pîine nouă.

ȘERBAN NEDELCU

SENSURILE MUNCII DE BIBLIOTECAR

Problema răspîndirii cărții la sate nu e nouă, dar durata actualității ei nu garantează totdeauna și bunele rezultate.

În ultimul timp, presa centrală și forurile în drept se ocupă cu atenție de munca bibliotecilor și a bibliotecarilor, în primul rînd pentru că nivelul de cunoștințe al cititorului e în plin progres. Acestui nivel — din ce în ce mai ridicat — de informație și, implicit, de exigență, trebuie să i se răspundă prin muncă competentă, prin organizarea judicioasă și popularizarea fondului de cărți. Esențială este calitatea muncii cu omul, cu cititorul, calitate de care primul responsabil e bibliotecarul. Iar rezultatele depind, în bună măsură, de prestigiul pe care îl are cel ce ocupă postul de bibliotecar, prestigiu acordat de pregătirea sa intelectuală și de susținerea de care se bucură din partea forurilor locale și superioare.

Ne-am întîlnit cu cîteva din aceste aspecte și în raionul Medgidia.

Pregătire și prestigiu

Sînt, în raion, 22 de biblioteci comunale — cîte comune, atîtea biblioteci — cu tot atîția salariați cu normă întreagă. Este un punct cîștigat.

— În afară de acesta — ne relata tovarășul Săracu, secretarul comitetului raional pentru cultură și artă — mai mult de jumătate au absolvit școala medie ; cei care au numai șapte clase au o vechime mai mare de cinci ani, astfel că experiența compensează diferența de studii. Sigur, ideal ar fi să aibă toți studii medii. Oricum, s-a rezolvat cam peste tot problema fluctuației oamenilor. În vederea pregătirii cadrelor, am făcut un instructaj de 10 zile cu cei care erau în perspectivă de angajare. E puțin, fiindcă nu se pot acoperi toate cerințele calificării, de exemplu — nu se poate face în acest răstimp o instruire diferențiată, pe specific local. Tot o măsură locală, binevenită și ea — de vreme ce alte posibilități nu există — a fost introducerea unui curs facultativ de literatură universală în cadrul seminariilor raionale la care au participat mai toți bibliotecarii. Este o acțiune de reală utilitate, ea răspunde unor necesități stringente, pentru că, și în cazul absolvenților de școală medie, domeniul literaturii străine este mai puțin frecventat. Or, informația unui bun bibliotecar trebuie să acopere și acest sector.

S-ar mai fi putut face și schimburi de experiență între bibliotecile comunale. Anul acesta a avut însă loc o singură acțiune de acest fel, restul amînîndu-se pentru trimestrul patru din cauza reorganizării științifice a bibliotecilor. Cum însă anul trecut aceste schimburi de experiență s-au ținut la o lună, o lună și jumătate, deci nu prea des, ar fi fost bine să se planifice în continuare, paralel cu munca de reorganizare.

Este o strînsă legătură între pregătirea profesională a bibliotecarului și prestigiul de care se bucură. Și una tot atît de strînsă între pregătire-prestigiu și rezultate. Un concurs **Cine știe, cîștigă** pe tema **Valori ale literaturii române contemporane**, organizat în comunele Bălcescu, Murfatlar, Kogălniceanu, s-a bucurat de o largă participare pentru că bibliotecarul, cadrele didactice și organizația U.T.C. au colaborat la pregătirea lui, alegînd un subiect actual și de interes general. Legătura cu viața satului, cu preocupările cotidiene, asigură bună primire unei manifestări ca aceea din comuna Kogălniceanu, care a avut loc sub forma unui concurs intitulat **Viața satului contemporan oglindită în literatură.**

Tovarășa Silvia Crăciun, directoarea bibliotecii raionale, amintea o altă acțiune interesantă, în organizarea căreia s-a ținut seama de realitățile specifice regiunii, și anume o întîlnire a cititorilor din comuna Seimenii Mari cu cîțiva scriitori dobrogeni. Întîlnirea a decurs într-un cadru festiv, ceea ce a impus și o ținută spirituală deosebită, iar cîștigul de familiarizare cu cîteva din realizările literaturii noastre noi este însemnat.

Iată însă că, în comuna Corbu, biblioteca nu reușește să atragă în munca de popularizare a cărții colectivul profesoral. Explicația e furnizată nu atît de rezistența cadrelor didactice, cît de lipsa de prestigiu a bibliotecarei, ceea ce se datorează lipsei de pregătire, lipsei unui minimum de cunoștințe de cultură generală și atunci e firesc ca cei din comună, și profesori, și activiști culturali, și simpli cititori, să nu fie atrași de munca cu cartea. Și chiar dacă ar fi mobilizați, ce anume le poate transmite un astfel de bibliotecar, fie el conștiincios și corect, dacă nu posedă o orientare, un bagaj informativ strict necesar ? Mai ales că, așa cum sublinia tov. Săracu, cea mai grea și importantă problemă este antrenarea elementului om. „Fiindcă — spunea, pe bună dreptate — e nevoie nu de o simplă prezență, ci de o participare activă, condiționată de cunoașterea temelor ridicate în acțiunile căminului și ale bibliotecii".

Reciprocitatea obligațiilor

Munca bibliotecarului este o datorie și toată lumea e de acord că e una nobilă, prin dăruire și efort continuu, dar nu toată lumea răspunde cu aceeași dăruire și cu același efort.

Tovarășa Paraschiva Ciucuraș, bibliotecară în comuna Mircea Vodă, lucrează acolo din 1961. E o femeie tînără, cu entuziasm mereu proaspăt, deschisă și prietenoasă, poate pentru că-i localnică și-i cunoaște pe toți de cînd era copil. Are șapte clase dar cunoștințele ei de cultură generală n-au rămas la acest nivel. Este cititoare pasionată și lectura sa are o dublă greutate — îi lărgește ei însăși orizontul și este și un bun exemplu pentru ceilalți. Dar nu toți îl urmează, deși munca tovarășei Ciucuraș nu s-a redus la puterea exemplului. Din respect pentru datoria ei, dublat de respectul pentru carte, bibliotecara îi vizitează pe oameni acasă, pe tarla, la sectorul zootehnic, iar convorbirile sale — nu academice, ci de la om la om — insuflă multora din ei interesul pentru lectură. Oamenii sînt ajutați să vadă dincolo de fila tipărită, în viața pe care cuvîntul scris o înfățișează și în acest fel sînt învățați să vadă mai clar în ei înșiși, să se transforme, luînd ceva din frumusețea și puterea cărții. Cu unii nu reușește și e trist că printre aceștia se numără și președintele sfatului popular din comună, tov. Negoiță Gurban ; cerînd fișa de cititor a președintelui, am văzut că nu există. Alții au fișă, au și lecturi, dar asimilarea substanței cărții se face puțin sau deloc. O discuție cu secretarul sfatului, Gheorghiță C. Constantin, ne-a prilejuit constatarea că nu-și amintește nici titlul, nici autorul și nici conținutul ultimei cărți citite. La bibliotecă, tov. Gheorghiță C. Constantin are o fișă pe care e trecută o singură carte.

Biblioteca are 7 000 de volume și e judicios alcătuită, nu există disproporție între numărul de cărți beletristice și cel de cărți agrotehnice și social-politice, astfel că fiecare poate găsi ceea ce-l interesează. Dar iată că sînt oameni care nu par interesați de ceva. Și printre aceștia se numără mulți tineri pe ale căror fișe figurează două sau trei cărți de la 1 ianuarie pînă acum, ceea ce se oglindește și în atitudinea lor față de viață, față de muncă, în felul cum se poartă, cum vorbesc.

Este o diferență sensibilă între Elena Gheorghiță și Rodica Gheorghe — deși amîndouă de aceeași vîrstă, 18 ani, amîndouă cooperatoare, amîndouă cu aceeași pregătire, prima are la activ ca cititoare o singură carte iar cealaltă 13 cărți. Diferența este evidentă și pentru tov. Ciucuraș, care se străduiește să atragă tineretul spre lectură, luptă singură cu rezistența și cu inerția și, în plus, cu niște condiții grele de muncă. Îi e foarte greu să vină la bibliotecă, în fiecare zi, cu un copil de 9 luni, pentru că organele locale n-au putut rezolva primirea lui la creșă. Și ni se pare explicabil că tovarășul președinte al sfatului nu dă importanță acestor lucruri — fișa sa de cititor sau, mai bine zis, absența fișei oglindește aprecierea sa pentru munca cu cartea. Această muncă se duce în bibliotecă dar și în sat, în casele oamenilor și la cîmp și tovarășa Ciucuraș bătea înainte toate aceste locuri dar acum, cu un copil în brațe, mai poate s-o facă ? Motivul invocat de organele în drept — că nu mai există locuri la creșă — nu stă în picioare ; sfatul popular, care răspunde de munca activiștilor culturali, este dator să rezolve situația, asigurînd bibliotecarei condiții omenești de muncă.

Dacă toți cei din comună ar avea dragostea pentru citit pe care o are Elena Ichim, în vîrstă de 59 de ani, care a citit în ultimele șase luni 22 de cărți și nu orice, ci lucrări bine alese, greutățile care se ivesc în munca oamenilor și în viața lor s-ar rezolva mai repede și mai ușor. Cartea dă celui care o cinstește un alt orizont, o altă atitudine, o altă conștiință și Elena Ichim — de exemplu — nu s-ar mai întîlni de fiecare dată cînd vine de la cămin, cu două-trei volume în mînă, cu ironiile supărătoare și, de ce nu, inconștiente ale unor femei din sat : „Ce-i tu, zic ele, te-ai înscris la școală de vii cu hîrtoagele astea ?" Da, s-a înscris la școală, o școală a vieții, o școală neîntreruptă, în care cărțile sînt primul învățător. Iar roadele ei se cunosc după semne mici și după semne mari, începînd de la felul cum omul spune „bună ziua".

Pentru ceea ce se dobîndește din contactul cu cartea și pentru cît se dobîndește, are și bibliotecarul partea sa de merit, e rezultatul acestei datorii nobile care merge către oameni, cu sau fără știința lor. Iar ei trebuie să răspundă prin respect și prin dragoste mesajului cărții și celui care s-a luptat ca acest mesaj să ajungă pînă la ei — bibliotecarul. Prestigiul lui îi slujește pe cititori iar ei se cuvine să i-l susțină, cinstindu-i munca.

MARILENA VULPE

Cine-i gospodar își face vara cojoc... Așa e obiceiul la Cîmpulung Moldovenesc. Foto : F. MICHIȚOVICI

CE SĂ CITIM ?

ILARIE HINOVEANU • Cocorul din unghi

Cocorul din unghi, *recenta carte din colecția Luceafărul, Editura pentru literatură, reprezintă al treilea examen liric al poetului Ilarie Hinoveanu.*

Sînt în cele aproape 100 de pagini, multe zbateri și mult zbor alb spre piscurile poeziei. De la cîntecele închinate Partidului, pînă la cele dedicate sentimentelor sale de viață și de dragoste, poetul trece printr-o întreagă gamă majoră, care îl face să iasă din rîndul experienței, ridicîndu-l la o maturitate semnificativă.

Dragostea de țară, de frumosul acestui binecuvîntat pămînt, de bogățiile ca și de trecutul lui zbuciumat, fac ca poezia lui Ilarie Hinoveanu să capete o culoare deosebită.

„De departe, Olturi de istorii / Lunecă aşişderea cu anii, / Cozia-şi mai cheamă visătorii, / Spumegă la crame Drăgăşanii, / Şi-ntre munţi de soare şi de var, / Govora îşi suie măreţia ! / Marmuri grele — zidurile-mi par / Trepte calde-mbrăţişînd cîmpia", (Drum la Jiu).

Fără a căuta să fie modern, pe drumul înaintașilor săi, dar personal ca expunere, innoind cuvîntul, dîndu-i semnificații, poetul reușește să dea poeziei sale subtilități adînci. Enumerăm cîteva titluri în care cititorul poate găsi multe frumuseți aproape de inima lui. Cocorul din unghi, Noapte de iarnă, Lied, Partidului, Zbor în formație, Șesul Giurgeului, Către critici, Mă uit în apa toamnei, *ca și multe altele, sînt cîntece care arată zbucium, cunoaștere și talent. Multe din poeziile lui Ilarie Hinoveanu sînt cîntece adevărate, în forma perfecției, în ceea ce privește ritmul și rima.*

Ilarie Hinoveanu face parte din rîndurile scriitorilor care au de spus ceva și mai ales știu cum să spună. Las cititorului curiozitatea selecției. În ceea ce mă privește, am satisfacția de a releva un poet autentic.

VIRGIL CARIANOPOL

ÎNSEMNĂRI

ÎN PLINĂ CAMPANIE AGRICOLĂ

Un autocamion al cooperativei agricole de producție Crețești-Huși începu-se să „tușească", dădea semne de oboseală.

Un control făcut motorului arăta că sînt necesare unele reparații ce nu costau mai mult de cîteva sute de lei. În ciuda constatării însă, tovarășii din conducerea cooperativei, „grijulii" pentru sănătatea vehiculului, au hotărît să-i acorde camionului un concediu de boală mai substanțial, trimițîndu-l în... reparații capitale chiar acum la începutul campaniei de recoltare.

„INIȚIATIVE"

Sînt vaci ca toate vacile. În total 7. Pentru ele conducerea cooperativei agricole din Corodeștii-Bîrladului a hotărît să înființeze o brigadă zootehnică din cei mai experimentați și pricepuți cooperatori. Precizăm că munca brigăzii se desfășoară pe echipe, schimburi, oameni, într-un cuvînt fiecare știe ce are de făcut la orice oră din zi și din noapte. Organizare științifică! Și ca cele 7 vaci să fie îngrijite mai bine, s-a înființat și postul de vicepreședinte, deși după norme cooperativa n-are acest drept!

Rămîne doar ca cineva să calculeze producția de lapte și cheltuielile.

UN OM „MODEST" ȘI „ÎNȚELEGATOR"

Tovarășul Tutuianu este modest și înțelegător din fire. Poate de aceea a și fost numit șef al Bazei de aprovizionare Vaslui a cooperativelor agricole din regiunea Iași.

În această funcție, calitățile personale arătate mai sus îi sînt de un neprețuit ajutor.

Vine reprezentantul unei cooperative agricole din regiune:

— Ce vrei? îl întreabă tov. Tutuianu, plin de „înțelegere".

— Cele 4 tone de ciment, conform ordinului de repartiție...

— Două damigene de vin. Două, nu patru, zice „modest" tov. Tutuianu. Dar să fie de calitate...

Alt reprezentant: Am venit după țevile pentru sectorul zootehnic.

— Un miel și o damigeană... Nimic mai mult.

Și uite așa lucrează tov. Tutuianu: cu „modestie" și „înțelegere" Pînă cînd?

●

PUNCT TURISTIC

La Pogănești-Hușilor, din punct de vedere turistic, nu-i nimic deosebit de văzut. Doar niște grajduri fără acoperiș ale cooperativei agricole de producție care au început să se prăbușească. În curînd vor deveni ruine. Grăbiți-vă să le vizitați! Invitația este valabilă și pentru cei ce îndrumă activitatea C.A.P.

„PERFORMANȚE"

Din zece ventilatoare de uscat furaje existente în cooperativele agricole de producție din raionul Sf. Gheorghe, acum în plină campanie, nu lucrează decît unul. Și acela — cu sufletul la gură. Gata să înceteze.

E o performanță și asta. Care costă, însă, foarte scump!

„INOVAȚIE"

În raionul Rupea cooperativele agricole de producție predau laptele de vacă la I.C.I.L. cu un procent fix de grăsime: 3 la sută, deși atunci cînd se fac analize procentul e mai mare și, evident, diferă de la o cooperativă la alta etc.

Autorul sau autorii acestei „inovații" preferă să rămînă anonimi. E și firesc. La umbră se „lucrează" mai bine.

ION SAFIR

ESTE PRODUCȚIA LA NIVELUL ÎNZESTRĂRII MATERIALE?

Mă gîndesc în clipa aceasta pe cîți i-ar surprinde nepregătiți o astfel de întrebare? Fiindcă, dacă privim lucrurile atent, descoperim încă multe situații în care resursele aflate la dispoziția unităților nu justifică producția dobîndită.

Statul a dat cooperativelor noastre agricole, încă de la primii lor pași, un ajutor complex. Răspunsul lor a constat în a folosi cît mai bine pămîntul, mașinile, îngrășămîntul, în sfîrșit de a organiza astfel efortul pentru a obține producții pe măsura cerințelor moderne.

Raionul Lehliu se bucură de privilegii naturale deosebite. El are unul din cele mai bune cernoziomuri, și un regim de umiditate prielnic. Sînt desigur și ani nefavorabili cum a fost 1966, cînd, curios, totuși (ar zice unii) producția de grîu pe raion a depășit prevederile.

Ni se confirmă tot mai des adevărul științific că darurile pămîntului sînt practic nelimitate în măsura în care forțele care acționează asupră-i se înmulțesc și se perfecționează. Dar în anul trecut 21 de cooperative agricole de producție au obținut producții de cereale sub media raionului. Este îmbucurător faptul că multe dintre unități merg cu fruntea sus, dar celelalte 21 constituie subiect de continuă preocupare. Fiecare membru al consiliului agricol și al uniunii raionale C.A.P. răspunde personal de cîte o astfel de unitate. Misiunea care le revine este de a le ajuta să ajungă în compartimentul din frunte. Analiza situației unor unități slabe a dus la următoarele constatări: C.A.P. Brănești a obținut în 1966 o producție de grîu de 1 340 kg. la hectar; cooperativele agricole Sărulești, Măgureni, Raci cu pămînt cernoziom au realizat 1520 kg. grîu la hectar. Explicația stă în faptul că specialiștii unităților respective au menținut mulți ani la rînd în cultură soiul de grîu 301, depășit de cerințele actuale și care a tras sistematic înapoi producția de grîu pe raion. El a fost scos în acest an din cultură Întorcîndu-ne la începutul ideii, întrebăm: de ce C.A.P. Lehliu poate obține 2045 kg. grîu la hectar iar Brănești numai 1500 kg.? Iată și răspunsul: la Brănești, unde inginerul agronom al C.A.P. este Barbu Vișoiu, terenul nu a fost pregătit, nu s-a asigurat densitatea, nu s-a aplicat îngrășarea fazială. Fiecare producție slabă numără printre cauzele determinante comoditatea și lipsa de inițiativă a specialiștilor, obligați prin funcția lor să abordeze tocmai soluțiile cele mai avansate și mai îndrăzneț.

Vedem cu ochii noștri cum crește an de an forța mecanică. În prezent ne deservesc cinci S.M.T-uri Dacă raionul a depășit totuși anul trecut producțiile prevăzute, aceasta se datorește în bună măsură și felului de lucru al mecanizatorilor. Unii dintre ei însă micșorează prin lucru de mîntuială ritmul de mers al unității pe care o deservesc. La C.A.P. Plevna o suprafață de 200 de hectare a trebuit rediseuită (vinovați: tractoriștii de la S.M.T Lehliu) La Măgureni, lucrările de proastă calitate ale tractoriștilor au afectat producția. Ar mai fi de discutat și, nivelul de pregătire al multor absolvenți ai școlii de tractoriști din Sărulești (Ce părere are despre asta conducerea școlii?)

Anul acesta s-a primit o cantitate de îngrășămînt care îngăduie fertilizarea unor mari suprafețe. Îngrășămintele se fabrică cu trudă și cheltuială. De ce, — întrebăm atunci pe tov. Ilie Alexandru, președintele C.A.P. de la Arțari și pe Constantin Stanciu, președintele C.A.P. Fundulea, și pe cei din Hagieți, — de ce nu le mînuiți cu grijă, de ce le lăsați pe rampă sau în locuri neadăpostite, că ajung să se risipească și să se deprecieze?

Am enumerat cîteva din neajunsurile care îi împiedică pe unii să sară peste ștacheta producțiilor mari. Le-am amintit pentru ca ei să reflecteze și să treacă la măsuri bune. Avem posibilități (folosesc din nou cuvîntul **nelimitate**) pentru a realiza producții mari. Există în prezent în curs de aplicare un plan de fertilizare cu gunoi de grajd a suprafețelor întregului raion. În fiecare an încă 15 000 de hectare vor intra în regimul de fertilizare.

În decursul a doi ani, 1966—1967, statul a acordat unităților agricole cooperatiste din raion peste 5 milioane lei credite pe termen lung pentru irigații. Majoritatea unităților au folosit fondurile procurîndu-și agregatele de irigare. Altele se află în cursul acestei acțiuni.

Producția animalieră este în progres evident. Din 1965, pînă în prezent, producția de lapte pe cap de vacă a crescut cu 500 de litri. Dar cum în fiecare unitate există un nucleu de animale de rasă, cum baza furajeră a sporit și s-a îmbunătățit, avem dreptul să pretindem mai mult.

Sîntem adesea întrebați: „Care e cea mai bună cooperativă din raion?" Și noi răspundem repede: „C.A.P. „Dormărunt". La Dormărunt producția de porumb a fost de 5000 kg. la hectar, iar de grîu de 1900 kg, pe întreaga suprafață. Negreșit că certificatul de calitate al unei unități îl dă producția. Iar Dormărunt nu e singura. Ea și altele folosesc cum se cuvine mijloacele cu care au fost investite. Ce facem însă cu cei care nu știu s-o facă? La C.A.P. Mărgineni am aflat, trecută în planul de producție, la capitolul cheltuieli gospodărești suma de 100 000 de lei.

— Pe ce o să cheltuiți banii? — l-am întrebat.

— Pe ce va fi nevoie. Se înțelege că suma nu avea prevăzute nici obiective nici devizele necesare. Le-am amintit exemplul gospodarilor care drămuiesc banul cu chibzuială. Dar am înțeles totodată că există la multe unități necesitatea arzătoare de a da rezolvări grabnice și limpezi multor probleme de gospodărire și de producție. Prezența specialiștilor jos, în mijlocul cooperatorilor, este cu atît mai necesară.

Ing. agronom
GHEORGHE PREDESCU
președintele Consiliului agricol raional Lehliu, regiunea București

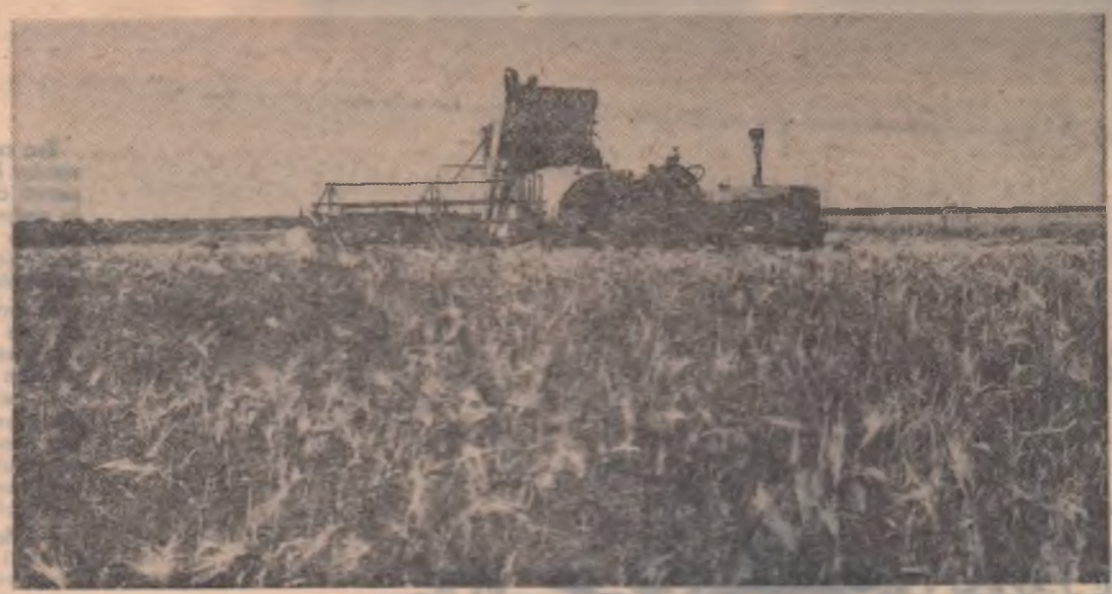

Navă în Bărăgan.

PE TEME DE MORALĂ

INIMĂ DE CÎINE

Bătrîna plivea sfecla. S-a ridicat cu greu de pe brazdă, îndreptîndu-și șalele. Am avut cu ea un dialog.

— Nu crezi mătușă că ar fi mai potrivit să stai acasă să te odihnești?

— Așa-i, da-i țin locul lui fiu-meu.

— Dar fiul matale ce face?

— Doarme...

— De ce maică, e trudit? A vegheat noaptea?

— Nu maică. S-a certat cu noră-mea și-au rămas amîndoi acasă. Cineva trebuia să vină la cîmp să nu ne facem de ocară.

— Dar cu ginerele matale, cum a fost — o întreabă președintele, care e alături. Drept răspuns, bătrîna începu să plîngă ștergîndu-și ochii cu colțul basmalei.

E o mînă de om, puțintică la trup, puțintică la față, blîndă. Mergem să-i căutăm pe tineri. Feciorul dormea. Dormea și nora. Dormeau în crucea amiezii. Președintele i-a găsit sforăind pe fiecare în cîte un pat. Au ieșit afară cu ochii cîrpiți, umflați de somn. Privindu-i, ne-am adus aminte de bătrîna de pe brazdă care avea anii lor la un loc și încă vreo cîțiva peste. I-am întrebat dacă știu că bătrîna muncește în timpul ăsta la cîmp. Știau, cum să nu, și erau mulțumiți. Cineva trebuia să facă zilele-muncă.

Am fi ocolit poate întîmplarea aceasta. Poate n-am fi relatat-o dacă n-ar fi fost vorba de o permanență a răului. Feciorul bătrînei și nora au des dispute. El o maltratează, bătrîna sare să-i împace și mare parte din lovituri le primește ea.

Are și o fată măritată cu factorul poștal. Ginerele își bate nevasta, bătrîna îi ia apărarea, dar factorul poștal ripostează cu o nemaipomenită cruzime: o închide pe bătrînă într-o cameră, o bate măr pînă o scoate afară cu țolul (expresia e a bătrînei). Factorul poștal e voinic, mușchiulos, figura e plină de agresivitate. L-am luat pe departe:

— Cum te împaci cu soacra?

— Rău, tovarășe. Îmi strică casa. De cîte ori vin acasă o găsesc șopocăind cu nevastă-mea.

— E foarte normal, sînt doar mamă și fiică.

— Da! Dar să știu și eu ce vorbesc, că eu sînt stăpîn acolo.

Faptul nu mai cere comentarii. Dar cîteva amănunte se impun a fi totuși știute. Factorul și-a gonit de acasă femeia cu care are patru copii mari. De la unul din copii (ce rușine!) aflăm că tăticu se întîlnește des cu o „tanti" mai tînără ca mămica. Iar ne fuge gîndul la bătrîna cu sapa în mînă care trage din greu la prașilă în timp ce el, ginerele, un munte de om, împarte cinci scrisori și după aceea își cheltuiește forța bătînd femeile.

...Se petrec astfel de lucruri în Mărtinești — Focșani. Lumea le condamnă, dar vinovații n-au fost supuși pînă acum oprobiului public în nici o adunare obștească. Iată și numele lor:

Fiul bătrînei: Gheorghe Leca.

Ginerele (factor poștal): Haralambie Ștefanache. Pe bătrînă o cheamă Sița Leca.

. . . . . .

Factorul poștal ne-a pus în vedere că dacă-l „dăm la gazetă" o s-o reclame și el pe bătrîna... „mai sus" fiindcă a vrut să-l bată cu parul.

Președintele a pus oarecum lucrurile la punct: „Nu ți-e rușine, abia îți ajunge la umăr".

. . . . . .

Redactorul către cititorii acestor rînduri: Vă cerem iertare că v-am întristat, poate, cu o astfel de poveste. În ceea ce privește titlul: „Inimă de cîine" ne-am gîndit dacă nu e cumva prea aspru. Dar desfășurînd din nou firul faptelor ne-am încumetat să-l păstrăm.

Li se potrivește celor doi bărbați care calcă în picioare legea sacră a respectului față de bătrîni.

Vi-i supunem pe amîndoi judecății.

VAL. TELEAJEN

DEMNITATE

(Urmare din pag. 1)

satul românesc, mă gîndesc întotdeauna la unul anume, la satul cunoscut mie din anii copilăriei, la ulița ce coboară din curmătură, la școala de sub vii, la fîntîna lunii, la copacii singuratici și posaci din luncă, care vin spre mine din trecut, însoțind istorii vechi, aproape uitate, înviind oameni și întîmplări auzite la clăci și șezători, mai cu seamă iernile, închegind o imagine unitară.

În această imagine nu lipsea nimic din tot ceea ce îi aparține universului țărănesc, munca, ciclurile ei stabilite, pădurea și cîmpul, viile de pe deal și iazul sclipind în soare, vitele, uneltele sale, lucrările și zilele sale se adună armonic, firesc. Și mai erau feciorii și fetele, și oamenii însurați, mai erau acolo bătrînii cu profilul ca bătut în aur vechi, copiii, familia țărănească, în curgerea lentă a generațiilor, aerul solemn al datinilor riguros păstrate, împletit cu veselia plină a sărbătorilor tradiționale, cortegiul fastuos al obiceiurilor, jocurilor și cîntecelor...

Și a fost un timp cînd această lume a satului era socotită o lume umilă, simplă pînă la rudiment, refractară ascensiunii ei spre cultură, valorilor spirituale, idee cultivată de oficialitatea de odinioară, tinzînd să închidă lumea satului ca într-o cochilie. Țăranul însuși, neînțeles și firesc îndepărtat de lumea orașului, era considerat drept umil prin datul sorții, copil întîrziat, bun să rămînă acolo în lumea lui, în sat, un sat pe care foarte puțini îl cunoșteau însă, exclusiv din cărți sau din excursii decorative. În contact cu altă lume decît a lui, omul de la sate se închidea tăcut, impenetrabil, neputînd fi înțeles din afară. Cunoașterea lui se putea realiza numai din interior, după o îndelungată experiență, întemeiată — neapărat — pe afecțiune profundă, în fond o inițiere.

Nu, țăranul român, satul și oamenii săi, mi-am spus în seara aceea, n-au fost și nu puteau fi umili, lumea satului nu a fost niciodată o lume a umilinței și a fatalismului, a acceptării înjosirilor, a oprimării. Un răzvrătit nu cunoaște umilința, supunerea poruncită și primită ca pe un dar al soartei. A fost înrobit, dar el n-a fost și nu s-a socotit niciodată rob. Drumul lui Horea la împăratul n-a fost simplul itinerar al unei jalbe. Sufletul mîndru și liber al țăranului iobag din Albac respingea compromisul, vorbind de drepturi uzurpate care trebuia restituite poporului. Palmele primite de Ion Roată îl înjoseau pe moșier nu pe el, țăranul bătrîn străbătînd neclintit și demn șirul amar al brutalității și injustiției.

Ascultînd acel cor cu totul original, așezat în decorul unui anume sat, ca sorbind dintr-un vin tare, am trăit poate pentru prima dată cu adevărat, plenar, sentimentul mîndriei, conștiința unei apartenențe dincolo de timp. Conturate limpede, în linii colțuroase, de-o nobilă duritate, îmi răsăreau figurile țăranilor de la noi din sat, a țăranilor din alte sate, a oamenilor cunoscuți pe întreg întinsul țării.

Niciodată, în cele mai aspre conjuncturi ale trecutului care asupra lui s-au răsfrînt mai dureros, invariabil, el nu a căzut în umilință și abdicare morală, năzuind să rămînă cinstit și demn, potrivit codului său moral, omenos în sensul deplin al cuvîntului. Mizeria fizică reală, în care a trăit secole de-a rîndul, n-a izbutit să-i altereze fondul de aur al ființei sale spirituale. Este aceasta, fără îndoială, una din marile sale victorii, căci a ține capul sus, în pofida vitregiei sorții, înseamnă, înainte de toate o extremă tărie a caracterului, înseamnă că ești făurit dintr-un material sufletesc deosebit.

S-a păstrat frumos așa cum l-am știut întotdeauna, demn, sobru, cumpănit, stăpîn pe sine și pe valorile pe care însuși le-a creat. Să ne gîndim puțin: lumea țărănească a respins întotdeauna viciul, exagerările pătimașe, a fost străină desfrîului, ușurinței, a urît și nu s-a adaptat unei lumi care practica mercantilismul, lenea, urîtul asociindu-l tarelor de caracter, frumusețea însemnînd pentru el omul, tăria lui, însușirile sale de om. Codul său moral nu era complicat, dar conținea în formule lapidare, ca niște sentințe, tot ceea ce se cerea unei vieți demne, în care rușinea însemna o dureroasă degradare. Să fii om, să te porți cum se cuvine, cu părinții tăi, cu bătrînii, cu femeia și cu copiii tăi.

Aceste înalte însușiri de omenie, țărănimea le-a adus cu sine în epoca noastră, singura care le-a prețuit și le-a așezat în adevărata lor lumină, restituind lumii satului, țăranului român, demnitatea socială care i se cuvenea pe deplin. În înălțătorul elogiu închinat țărănimii noastre de către documentele de partid și de stat se aștern pătrunzătoare, adînc emoționante, perspectivele fertile ale vieții materiale și spirituale deschise țărănimii române, în noua epocă istorică pe care o străbatem și în care i s-a hărăzit ei, țărănimii, un rol de seamă."

Cercul de artă

Vorbe din popor și tîlcul lor

„COLAC PESTE PUPĂZĂ"

Expresia aceasta „colac peste pupăză" se bucură atît în graiul viu, cît și în limba pe care o folosesc după cum se știe — își trage întreaga sevă din însăș Fără îndoială, ceea ce îi asigură o atît de întinsă ci faptului că ea are darul să caracterizeze cît se poate stare de lucruri: cînd peste un rău vine alt rău, vine o altă pagubă. *Într-o astfel de împrejurare, vo păză" se potrivește de minune.*

Numeroase texte ale literaturii noastre clasice s atestă prezența. De pildă, un personaj din teatrul l zice, la un moment dat, în graiul său moldovenesc: ronca ca să scot de la țărani banii șoselei, colac pes *din care trebuie să înțelegem că peste angaralele că muncitoare de la țară, mai venea o nevoie.*

În unele scrieri literare, apărute mai de curînd, fi — deci pentru necesități de rimă, expresia a putut fi „peste pupăză colac" — fără ca, bineînțeles, sensul ei Rezultă, prin urmare, că, pentru a reda ideea: un ră

FETIȚA DIN NUC

Era cel mai înalt și mai stufos nuc din marginea satului Răzoare. Căsuța lui moș Ion Zaharia, acoperită cu paie, părea o biată scoică neagră pitită la umbra lui. Dar cine urca în nuc, cuprindea zarea cu privirea pînă hăt departe spre Focșani, spre Siret, spre Măgura Odobeștilor, ori pînă-n dealurile Panciului și-n munții Oituzului.

În iarna lui 1917, cînd, cu greu și cu mare jertfă, armata română a stabilit frontul la Mărășești, satul Răzoare a fost evacuat. Numai moș Zaharia și baba lui, Ielea Floarea, au rămas în căsuța lor. Întîi, pentru că era iarnă și nu voiau să supere cu găzduirea cine știe ce oameni, necăjiți și ei; al doilea pentru că Maria, fetița de suflet, crescută în bordeiul lor, se afla bolnavă; al treilea, cum spunea moș Zaharia însuși către plutonierul care evacua satul.

— Mai bine mor aici, în căsuța mea, decît pe drumuri. Și-apoi, așa bătrîn cum sînt, poate tot voi fi de vreun folos oștirii... Și așa cum a fost povățuit de artileriștii care și-au așezat tunurile în spatele dîmbului, numit acum „Cota 100", bătrînul și-a săpat în fundul grădinii un șanț și un adăpost adînc. Aici s-a tras ori de cîte ori artileria dușmană a semănat ghiulele deasupra Răzoarelor. În primăvară, cînd nucul a înfrunzit bine, artileriștii au instalat sub el un post de observație.

Un ostaș sta sus, bine ascuns în frunzar și comunica jos, telefonistului, despre tot ce vedea pe întinderea oablă: ce fac nemții, unde trag cu artileria, unde atacă la baionetă, unde pîndesc sub adăposturi de sîrmă ghimpată. Învîrtind de manivela mică, din alamă lucie, telefonistul transmitea, prin receptor, la comandantul bateriei de la Cota 100, informațiile culese de cel din nuc. Moș Zaharia și soața lui au ajutat la săpat tranșee, la cărat muniții, la spălat rufele soldaților, la cîrpit corturile ori uniformele artileriștilor. Mîncau adesea din marmitele ostașilor și-și împărțeau laptele caprei ogoită pe lîngă bordei, cu soldații de la postul de observație de sub nuc.

Măriuca aducea apă soldaților de la observator, le spăla gamelele, le întreținea focul, să aibă cu ce-și aprinde țigările. Și, mai ales, asculta și privea, cu mare luare aminte, cum făcea sergentul Lisandru observația din nuc și cum o transmitea telefonistul la baterie. De multe ori s-a cățărat ea în nuc, sus, lîngă observator, a privit cu ochiul liber și cu binoclul și a povestit ce-a văzut. Mai pe urmă bădița ostaș a pus-o să vorbească și la telefon cu bateria. A vorbit chiar cu căpitanul, așa, ca s-o vadă minunîndu-se cum poate auzi în receptor glas de om nevăzut, aflat la depărtare de vreo trei-patru kilometri. Căpitanul a întrebat-o cîți ani are.

— Doisprezece! a răspuns ea scurt.

— Ești voluntara no căpitanul; iar cînd a v de istețimea fetei și de războiul: își învățase tranșee, la adăpost, î dincotro veneau ghiul după cum vîjîiau ori f

— Apoi, zgîtio, tu t

— Observator artile a imitat fetița răspu

Căpitanul a privit-o c te luminile ochilor căp își înălța năsucul cîrn î cu codițele legate cerc gea pumnii și-și apro pară vitează.

— S-o puneți în sub căpitanul.

Așa au mers lucrurile cînd nemții au dezlănț șești.

Artileriștii stăteau zi s sub bombardament du mărea din vîrful nucul telefonistul aproape nu ureche. Măriuca le adu dea țigările. Iar cît mîn binoclul la ochi și pove mic", adică făcea „ob

— Trag spre Șușița... Doaga... Sînt mulți și vi lelele noastre explodea e bine... Drept în mijloc! Fug!...

Așa, în acele zile de Măriuca, a fost tare as acolo, în marea încleș Capra și iada pășteau, ascundeau singure în tr dere. Nimeni n-a dorm mîni. Nici nu se putea mentele zguduiau pămî mitralierelor și a carab Strigătele oamenilor po atac cutremurau inimile. tuneca zarea și împîcle mai fierbinte. Noaptea, rul ca niște fulgere lene izvoditoare de neliniște au rezistat. Murea unul de grenadă ori baionet locul. Moș Ion Zaharia sfîrtecăturile din trupul r neasca spre miezănoapt Dar în ziua de 6 august, șitor de mulți, au dat n frontul românesc în faț

...că al Casei de cultură din Turnu Severin.

COLO-N VALE

Colo-n vale, colo-n vale
răsărit-a fraged griul.
Zorii s-au aprins în cale
şi-şi revarsă roşu rîul.
O, cum mă chemaţi voi, cîmpuri,
să-mi cuprindeţi sufletul !
Soarele săltat în dîmburi
suie-n ierbi răsufletul.
Cîntec nou de brigadier
face zarea mai curată.
Joacă arborii sub cer
ca-ntr-o horă dezlegată.
Scump sculptate în lumină,
Lanuri murmură agale,
E nădejdea-n muncă plină,
colo-n vale, colo-n vale... !

TREZIREA CÎMPURILOR

Cîmpu-şi spală faţa-n zori
— Argint de privighetori —
„Vino, soare,
Pe răcoare
Şi-ţi trimite ca un faur
Ciocîrliile de aur
Să ne-nece în lumină,
Să ne-mbete cu lumină".

NICOLAE DOLÎNGA

ÎN ALBACUL LUI HOREA

Duminica trecută, la Albac, locul de unde Horea (Nicula Ursu) a pornit în fruntea moţilor la luptă pentru dreptate socială şi naţională, a avut loc dezvelirea bustului marelui bărbat, figură legendară a Apusenilor, cu prilejul împlinirii a 237 de ani de la naştere.

Desfăşurată într-un cadru deosebit, sărbătorirea a început în sunete de toacă, de clopote şi tulnice în timp ce trei mari cete de moţi, simbolizînd armatele de ţărani răzvrătiţi ale lui Horea, Cloşca şi Crişan coborau de pe înalţimile ce străjuiesc satul. În faţa miilor de participanţi veniţi din toate părţile a avut apoi loc dezvelirea bustului lui Horea, realizat din bronz, pe un soclu de marmoră albă, operă a sculptorului Romul Ladea. Figura lui Horea, pe care toată obştea din munţi l-a socotit ca pe cel mai vrednic şi mai harnic om din Ţara Moţilor, căruia i-a încredinţat solia către curtea imperială şi care a străbătut de patru ori drumul Vienei pentru a înfăţişa împăratului nedreptăţile suferite de ţăranii români din Transilvania, a fost evocată de către prof. dr. docent Ştefan Pascu, membru corespondent al Academiei.

A urmat apoi un bogat program cultural-artistic cu piesa „Procesul lui Horea" de Al. Voitin, prezentată pe o uriaşă scenă în aer liber. Cu acest prilej şi-au dat concursul : Filarmonica de stat din Cluj, corul din Bistra, care a împlinit de curînd 75 de ani de la înfiinţare, corul din Albac, echipele de dansatori ale uzinelor din Turda, ale căminelor culturale din Scărişoara, Cîmpeni-Vîrşi şi din alte localităţi. Într-un decor natural de rară frumuseţe a avut loc, cu acest prilej, şi un tîrg de ţară, unic în felul său, cu obiecte cizelate în lemn, văsărie, ţesături. Participanţii au făcut cunoştinţă cu mîncăruri specifice locului, servite în gherete special construite.

La Albac, miile de participanţi la sărbătoare au adus un pios omagiu unuia din marii fii ai poporului român, lui Horea, care a luptat neînfricat împotriva despoţilor pentru ca să triumfe dreptatea.

...o mare trecere ...torii şi care — ...birea poporului. ...ie, se datorește ...merit o anumită după o pagubă *...colac peste pu-*

...ontemporane îi ...sile Alecsandri ... mi-o vinit po- ...upăză" — frază ... pe capul lumii

...vorba de poezii ...ită sub forma : ...e modifice. ...e peste alt rău,

trebuia ca și cele două cuvinte colac *și* pupăză *din expresie să aibă înțelesuri asemănătoare. Și, în adevăr, ele desemnează două soiuri de pîine făcută, în casă, din făină de grîu. Numai forma lor e deosebită :* colacul *e rotund, iar* pupăza *— lunguiață, imitînd înfățișarea cuibului paserei cu același nume.*

Nu este, așadar, vorba, în expresia discutată aici, de pasărea care se cheamă pupăză. *Dacă o persoană oarecare, necunoscînd și celălalt sens pe care, în unele regiuni ale țării, îl are cuvîntul, s-ar duce cu gîndul la numele paserei, ea nu va putea să-și dea seama de sensul adevărat al expresiei.*

Dar, cu toate că înțelesul de aluat copt *pe care îl are denumirea* pupăza *e mai puțin cunoscut — tîlcul „vorbei" se dezvăluie oricui, destul de limpede, căci gîndirea logică a omului l-a „ghicit", sub înrîurirea sensului, îndeobște știut, al celuilalt cuvînt :* colac. *Așa se explică faptul că expresia e întrebuințată mult chiar și în acele părți ale țării unde* pupezei *i se zice* colac...

N. MIHAESCU

..., Măriuco, zgîtio! a rîs ... în inspecție s-a minunat ...ul cum se deprinsese cu ...ra și iada să intre în ...eme de primejdie; știa ... și le ghicea calibrul ...u prin văzduh.

... instruit ostaș!

... să trăiți, dom' căpitan! ... celorlalți ostași.

... clipea, emoționată, pes...cu prundișor auriu, cum ...zduh și-și scutura capul ...supra frunții, cum strin... tălpile desculțe, ca să

...nța bateriei! a ordonat

...ă în acel iulie fierbinte, ... ofensiva de la Mără-

...oapte la posturi, adesea ...n. Sergentul Nichita ur...esfășurarea bătăliei, iar ...i lăsa receptorul de la ... apă și mîncare, le aprin... bădița ostaș, ea punea ...a tot ce vedea „la ina...vația".

...tîrăsc prin păpușoi, spre ...ătre „Cota 100"... Ghiu...prea la dreapta... Acum ...Așa... S-au oprit... Fug!....

...iță, Maria Ion Zaharia, ...eni oricărui ostaș aflat ... din fața Mărășeștilor. ...obode, ori, speriate, se ...șee, cum aveau deprin... în acele zile și săptă...Exploziile și bombarda...l din temelii. Răpăiala ...lor clocoteau văzduhul. ...iți la atac și la contra...ua, fumul exploziilor în...soarele, făcîndu-l parcă ... de rachete brăzdau ce..., usturătoare la privire, ...i groază. Dar oamenii ...s de schijă ori de glonț, ... nemțească, altul îi lua ... Jelea Floarea oblojeau ...niților și-i ajutau să por... către Panciu ori Adjud. ...dimineața; nemții, cople...vala cea mare. Au spart ... Mărășeștilor și au prins

să se năpustească, puhoi asupra Moldovei. Avea Mackensen, comandantul lor, legămînt și ambiție să ajungă la Iași în două săptămîni. Deocamdată țînteau spre Cota 100.

Ostașii noștri încercau să reziste, să se regrupeze, să contraatace.

Bulucul nemțesc venea și venea mereu.

În dreptul fiecărui batalion românesc ataca o divizie germană. Pas cu pas se apropiau de Răzoare. Din nuc, sergentul Nichita transmitea din ce în ce mai grăbit și mai îndurerat știrile, iar telefonistul le striga în receptor, înfiorat de aceeași durere. Dintr-o dată, o ghiulea a explodat la douăzeci de pași, în fața bordeiului, dezvelindu-l de acoperiș, cum ai coji un ou, împroșcînd cuprinsul cu smocuri de paie negre.

— Ne-au reperat! a strigat sergentul. Comunică asta...

N-a apucat telefonistul să comunice ordinul sergentului și o nouă ghiulea a trăsnit nucul, în partea dreaptă, retezîndu-i crăcile, parcă l-ar fi atins cu o coasă uriașă.

— Ordin să nu părăsim postul! a strigat telefonistul, scuturîndu-se de țărînă, de crengile și de frunzele sfîșiate din nuc. A treia ghiulea a nimerit drept în mijlocul coroanei copacului; dar n-a explodat. A căzut sub nuc și s-a înfipt în pămînt, a amuțit acolo. Sergentul a mai putut transmite cîteva minute observațiile. Raporta că într-un sector, un grup de mitraliori români rezistă:

— Scurtați tirul!... Cu o sută de metri!... Așa!... Trageți!...

Dar parcă la fiecare ghiulea românească trasă asupra nemților îi răspundea una nemțească ochită asupra nucului. Explodau cînd în dreapta, cînd în stînga, cînd în față, ciumpăvind mîndrețe de copac să-i plîngi de milă, lăsîndu-l doar, ca pe-un schelet jalnic, cu crengi rupte, schilodite. Sergentul a fost rănit de o schijă dar nu a părăsit postul. Urmărea, observa, comunica înainte. Ghemuită lîngă tulpina nucului, lîngă telefonist, Măriuca aștepta, atentă la toate. Era numai ochi și urechi. Se lupta grozav cu spaima ce i se strecura în oase, ca un venin amar. Ghiulele române se încrucișau, în văzduh, cu cele germane. Gloanțele furnicau tot cuprinsul, zbîrnîind, mai dese, mai multe, mai iuți, mai ucigașe ca lăcustele. Oamenii nu se mai temeau de moarte. O înfruntau cu un fel de nepăsare rece, sfidătoare. Se temeau de ceva mult, mult mai cumplit; se temeau să nu spargă nemții frontul la Mărășești. Atunci... De aceea fiecare stăruia pe loc pînă la ultimul cartuș, înfrunta pe năvălitor la baionetă.

Poate de aceea Măriuca nu s-a speriat cînd, lovit de-o nouă schijă, bădița ostaș Nichita a căzut din nuc. L-a tras mai de-o parte și a strigat la moș Zaharia:

— Tată! Pansează-i rana...

Și fără să întrebe pe nimeni, s-a cățărat ca pisica în nuc și, cu binoclul la ochi, a continuat să transmită:

— Se strecoară prin porumbiștea lui Vîrlan... Ai noștri țin, în fața cotei... Să tragă oleacă mai la stînga... Mai la stînga am zis!...

Aștepta ca telefonistul să rostească vorbele în receptor și urma, cu sufletul la gură:

— Așa!... E bine!... I-a făcut pulbere ghiuleaua asta... Încă două ca astea și... Oleacă mai inapoi!

În juru-i șuierau gloanțele, spăimos. Cîte o ghiulea nemțească mai șuiera pe sus ori trăsnea aproape, împroșcînd țărîna, aruncînd schije, foc și fum înnecăcios; căsuța se hîise într-o parte. Moș Zaharia căta un locșor unde să-l adăpostească pe sergentul Nichita și arunca blesteme asupra nemților:

— Nelegiuiților!... Ați dezlănțuit iadul pe pămînt... Nu mai poate omul răsufla de rău' vostru... Nesătuilor! Înghiți-v-ar pămîntul...

Măriuca transmitea mereu știri. Cu o grabă întețită de spaime, telefonistul le striga în receptor. Deodată, fetița a strigat bucuroasă...

— Așa! În plin... S-au oprit!... S-au oprit, bădiță ostaș...

Dar tocmai atunci o ghiulea s-a spart la cîțiva pași de nuc. Țărna a ajuns pînă la Măriuca, fierbinte, usturătoare, ca o ploaie de cărbuni aprinși, pe față, pe umeri, pe brațe, pe mîinile încleștate de crăcile zdrelite și sparte de ghiulele și gloanțe. În clipa de liniște seacă de după explozie Măriuca a reluat:

— Să tragă!... Toate tunurile! Să tragă acolo... Să-i strivească...

— Nu mai pot... s-a auzit geamătul telefonistului, prăbușit, cu receptorul la ureche. Aaah!...

O clipă, Măriucăi i s-a părut că nucul s-a rotit, năuc. A coborît, repede, jos. A smuls receptorul din mîna telefonistului și a strigat din răsputeri:

— Trageți !... Trageți acolo, la un kilometru de Cotă !... Trageți că s-au oprit... Da, eu sînt, Măriuca... Mă urc în nuc să mai văd ce-i... Da, bădița telefonist e rănit... Mă urc !... Mă urc !... Și cu grabă de sălbătăciune cuprinsă de frenezie se cățăra în nuc, observa cu binoclul, cu ochiul liber, cobora tot așa de repede și striga în receptor :

— Așa!... E bine... Încă o salvă!... Și-ncă una... Trimiteți un telefonist?... Bine... Transmit, transmit tot ce văd... Și bădița sergentul a căzut... Nu, nu mă tem... Urc iar în nuc!

De patru ori a suit fetița în nuc și de patru ori a coborît și-a transmis observațiile în receptor. Nemții erau la mai puțin de un kilometru. Dar, opriți la pămînt, loviți de artileria românească parcă nu mai cutezau să se ridice. Măriuca îi vedea cum scurmă, zoriți, cu lopețile să-și facă gropi în pămînt. A cincea oară a văzut mulți soldați români cum înaintau, pînză, dinspre dreapta. Clocotind de bucurie, aproape și-a dat drumul din copac, s-a julit la genunchi, la brațe, îi sîngerau zgîrieturile de pe obraz, dar nu-i păsa; striga în receptor, fericită, înnebunită de fericire:

— Contraatacă ai noștri dinspre dreapta... Lungiți tragerea cu o sută de metri! Și cu încă o sută... Mă sui iar în nuc, mai sus!

S-a urcat, neînchipuit de repede. A văzut un pîlc de nemți cum se ridicau și se întorceau, strecurîndu-se, gheboși, printre explozii. Mulți cădeau, se rostogoleau cu fața la cer și nu se mai sculau.

— Fug!... Fug!...

Măriuca era un ghemuleț de fericire și de bucurie fără margini. S-a urcat pe-o cracă mai sus, să vadă și mai bine cum fug dușmanii. Dar n-a apucat să mai ducă binoclul la frunte: un glonț i-a străbătut pieptul. După ascuțișul rece al plumbului, a simțit jarul sîngelui, țîșnit în față peste cămașa sfîșiată de pociombii crengilor din nuc. S-a lăsat în jos, pe o cracă, pe a doua, pe a treia... A gemut:

— Tătucă... Fug... Fug...

Și a căzut jos, ghem. Moș Zaharia a luat-o în brațe și-a dus-o spre adăpost, lîngă iada speriată, cu ochii umezi, mîngîioși. Îi curgea sînge pe gură. Se înnăbușea. Răsufla tot mai rar, mai horcăit. A vrut să mai spună ceva despre telefon, dar n-a mai putut. A răsucit ochii spre nucul zdrelit, apoi spre cer. Și au încremenit așa, deschiși, căprui și limpezi. Doar prundișorul auriu s-a ascuns în cine știe ce adîncuri.

De departe, dinspre Doaga, dinspre Șușița, dinspre celălalt capăt al satului Răzoare, se zvonea glasul românilor:

— Uraaa!... Uraaa!... Uraaa!... răsunau în văzduhul sec, dureros de sec, ca o mîngîiere, ca o nădejde.

Veștejit de ceața și de fumul exploziilor, soarele cumpănise bine din crucea amiezii.

De undeva, ca din pămînt și ca din veac, izvora o răcoare, o adiere înviorătoare. Ostoia arșița din piepturile, din pumnii, din privirile românilor. Le ostoia și se așternea ca un văl al biruinții, al mîn...tuirii.

★

În Mausoleul de la Mărășești, pentru Maria Io... Zaharia, fetița din nuc, s-a zidit o criptă de onoare...

DUMITRU ALMAȘ

SFATUL MEDICULUI

INSOLAŢIA

În timpul sezonului călduros se întîmplă să întîlnim persoane care, fie datorită nerespectării unor elementare reguli de sănătate, fie datorită unor tulburări ale organismului, sînt expuse mai uşor insolaţiei.

Să încercăm să lămurim mai întîi ce se înţelege prin insolaţie.

Temperatura corpului uman este menţinută la un nivel constant, indiferent de temperatura mediului înconjurător, prin funcţionarea unui complex de mecanisme fiziologice ce cuprind procese biochimice, fizice şi nervoase.

În condiţiile unei temperaturi ridicate a mediului înconjurător, organismul răspunde printr-o eliminare crescută de apă — transpiraţie — iar dacă timpul expunerii este prelungit sau temperatura prea ridicată, mecanismele de termoreglare sînt depăşite şi apar o serie de tulburări cunoscute sub numele de *şoc termic*.

Una din formele de manifestare ale acestui şoc este şi insolaţia la care pot fi expuşi toţi cei care îşi exercită profesia în aer liber şi stau cu capul descoperit, direct în bătaia razelor solare. De asemenea, sînt predispuşi la insolaţie oameni ce se expun prelungit la soare.

Printre manifestările insolaţiei enumerăm : durerea de cap, ameţeala, zgomotul în urechi, vederea înceţoşată, congestionarea feţei, respiraţia zgomotoasă, pulsul slab şi rapid iar uneori vărsăturile.

Bolnavul va fi transportat de urgenţă la umbră, apoi dezbrăcat pentru a înlătura orice jenă în respiraţie. Pe cap şi pe piept i se vor aplica comprese reci iar dacă se poate i se vor face şi băi reci ori înfăşurări în cearşafuri umede. I se pot da, de asemenea, să înghită lichide. În cazul apariţiei tulburărilor de respiraţie, bolnavului i se va face respiraţia artificială.

În cazuri grave se transportă la cea mai apropiată unitate medico-sanitară, unde va primi îngrijirile medicale calificate.

Dr. GHEORGHE M. GHEORGHE

Răspundem cititorilor

ORHIDEELE

Plantele orhidee au atras atenţia oamenilor din cele mai vechi timpuri, prin frumuseţea inegalabilă a florilor lor şi prin parfumurile pe care le împrăştie. Unele dintre ele au atras atenţia prin fructele lor dulci şi parfumate-vanilate, iar altele prin rădăcinile lor bogate în substanţe nutritive de mare valoare, îndeosebi în amidon.

Familia orhideelor numără astăzi circa 15 000 de specii. Cele mai răspîndite sînt în regiunile tropicale şi subtropicale. În aceste regiuni ele duc o viaţă epifită (adică se dezvoltă în aer pe ramuri de arbori fără să-şi înfunde rădăcinile lor în scoarţă). Multe dintre orhideele tropicale se dezvoltă pe sîrmele de telefon, avînd întregul lor corp suspendat în aer

Amatorii de flori din diverse ţări au încercat de multă vreme să cultive orhidee în condiţii artificiale, dar rareori încercările lor au dat rezultate.

S-a pus problema : de ce orhideele nu pot fi cultivate în asemenea condiţii, de ce seminţele lor în astfel de împrejurări nu încolţesc ? După cercetări îndelungate s-a stabilit că seminţele orhideelor încolţesc numai dacă sînt infectate de către o anumită specie de ciuperci, care în timpul vieţii lor produc anumite vitamine, de care planta orhidee are absolută nevoie şi pe care ea le produce în cantităţi insuficiente sau deloc, iar ciupercile au nevoie de orhidee pentru a-şi procura zaharurile şi alte substanţe pe care ea nu le poate produce

S-a stabilit în sfîrşit că ciupercile cu care convieţuieşte orhideea produc vitamina P.P., pe care orhideea n-o produce. O dată descoperit acest lucru, biologii au reuşit să cultive orhidee în condiţii artificiale, introducînd în sol vitamina necesară lor. Rădăcinile au absorbit vitamina respectivă şi planta a asimilat-o fără ajutorul ciupercii. Consecinţa a fost că orhideele au început să fie cultivate în cele mai diferite locuri de pe globul pămîntesc, chiar şi în sere, cultivarea lor nemaiconstituind o problemă.

MONUMENTE ALE NATURII

CODRUL DE LA SLĂTIOARA

Nenumărate sînt în patria noastră frumuseţile naturii. În orice parte drumeţeşti, afli peisaje care încîntă ochiul şi înalţă sufletul. Iar din coroana de frumuseţi, o floare care iese cu osebire în evidenţă este Bucovina, această „Elveţie românească", cum au numit-o străinii.

Din sumedenia frumuseţilor ei, unele — declarate monumente ale naturii — au o valoare de nepreţuit. Ele sînt ferite de distrugere printr-o lege specială.

Cel mai cunoscut şi mai important monument al naturii din partea locului este rezervaţia silvică de la Slătioara, cunoscută mai mult sub denumirea de „Codrul secular de la Slătioara". Această pădure de molid se găseşte în masivul Rarău, îmbrăcînd versantul nord-estic al vîrfurilor Rarău şi Todirescu, pe o suprafaţă de 671 ha, între pîrîul Valea Caselor şi pîrîul Slătioara.

În partea inferioară a codrului (800—1000 m altitudine) arboretul se compune din molid de rezonanţă în amestec cu fag, puţin paltin şi exemplare de tisă. În partea superioară, domină molidul.

Pădurea cuprinde exemplare variate ca vîrstă, unele ajungînd pînă la 400 de ani. Din aceste exemplare, unele, doborîte de vînt sau de timp, se găsesc în diferite stadii de descompunere, generînd pe ele puieţi înşiraţi în linii drepte, ca într-o pepinieră îngrijită de mîna omului. Buturugile putrede sînt acoperite cu un covor des de muşchi, în care piciorul se cufundă pînă la genunchi. Pe trunchiurile arborilor vii, mai bătrîni, se găsesc muşchi, licheni, ferigi sau plante înflorite, care se caţără pe copaci destul de sus, amintind bogatele şi încîlcitele vegetaţii tropicale. Omul nu intervine cu nimic în această viaţă a pădurii şi, poposind în mijlocul desişului, ai impresia că te afli la mii de ani de civilizaţia de astăzi. Unele locuri prăpăstioase sînt de-a dreptul înspăimîntătoare, iar micile pîraie care străbat prin acest desiş formează, uneori, cascade de o frumuseţe de negrăit.

Codrul adăposteşte şi unele rarităţi din lumea plantelor şi a animalelor. Astfel, stîncile de la „Lătoace" reprezintă singurul loc din nordul Moldovei unde trăieşte planta cunoscută sub numele de „tulichină" (Daphne cneorum). „Papucul doamnei" (Cypripedium calceolus), una dintre cele mai frumoase flori de pădure, creşte şi ea aici. Slătioara cuprinde 451 specii de muşchi. De asemenea, aici s-a găsit şi o specie de insectă deosebită. Rezervaţia este inclusă în gradul I de protecţie absolută, pe o suprafaţă de 295 ha, formînd o unitate de protecţie cu poienile alpine de sub vîrful Todirescu. Aceste poieni încep de la hotarul superior al codrului secular, întinzîndu-se spre răsărit, pe versantul nord-estic al muntelui Todirescu, un vîrf care continuă lanţul masivului Rarău spre răsărit. În timpul verii, poienile se transformă în fîneţe cu iarbă uriaşă, neobişnuită pentru astfel de înălţimi. Flori multicolore unduiesc pe vîrful muntelui, în chip de lanuri bătute de vînt, şi parfumurile cele mai delicate plutesc deasupra pădurii de veacuri, ca dintr-o seră în care un grădinar priceput a sădit flori cu mirosuri gingaşe, pentru a le combina delicatele esenţe. Desigur, pe lîngă frumuseţea lor, aceste fîneţe au şi o deosebită importanţă ştiinţifică, deoarece conţin un număr apreciabil de specii de plante rare, care s-au adunat aici ca într-un veritabil ierbar viu.

Pentru cei care vor să cunoască rezervaţia de la Slătioara — îmbietoare şi interesantă nu numai pentru specialişti — un traseu turistic porneşte din oraşul Cîmpulung Moldovenesc, pe şoseaua raională, ajungînd după 12 km în satul Slătioara. Din acest sat, pe lîngă cantonul forestier, o cărare străbate prin desişul codrului secular pînă la limita lui superioară. De acolo, prin fîneţele de pe Todirescu, cărarea duce pînă la cabana turistică de pe muntele Rarău, unde un confort modern îţi oferă o binevenită odihnă.

DRAGOŞ NISIOIU
custode al Comisiei Monumentelor Naturii

CURIOZITĂŢI

CEL MAI MIC MAMIFER

În partea de sud a regiunii Primorie (Orientul Îndepărtat sovietic), zoologii au descoperit cele mai mici mamifere de pe pămînt, nişte animale străvechi care nu au suferit aproape nici un fel de modificări în decursul a sute de mii de ani, păstrîndu-şi şi acum multe din trăsăturile lor primitive. Sînt înrudite cu ariciul, dar nu cîntăresc decît circa 3 gr. O cutie de chibrituri poate reprezenta o locuinţă confortabilă pentru aceste animale.

Aceste mamifere liliputane sînt foarte folositoare: ele distrug numeroase insecte dăunătoare.

GĂINA-COCOŞ

În oraşul Pecs, din sudul Ungariei, s-a întîmplat o „minune" — o găină s-a transformat în cocoş. Timp de 11 ani, găina a ouat normal, apoi ea a căpătat, treptat înfăţişare de cocoş, a încetat să mai ouă, i-a crescut o creastă mare, pinteni puternici şi o coadă multicoloră.

Numeroasele cercetări fiziologice au arătat că această transformare s-a petrecut în decurs de cîţiva ani. Explicaţia ştiinţifică este că la animale caracteristica sexului nu este absolută, ci relativă şi că există posibilitatea ca sexul să se schimbe.

MARINAR SALVAT DE DELFINI

Recent, Hito, un marinar de pe traulerul bulgar „Fenix", a căzut în Oceanul Atlantic. Un curent puternic l-a îndepărtat de vas. Păstrîndu-şi sîngele rece, el şi-a scos cizmele de cauciuc şi îmbrăcămintea, s-a culcat pe spate, a făcut pluta, aşteptînd ca tovarăşii săi să audă strigătele de ajutor şi să-l caute.

Tocmai cînd obosise a simţit că se atinge de ceva, a întors capul şi s-a văzut înconjurat de o mulţime de delfini. Unul dintre ei s-a apropiat chiar, l-a mirosit, l-a lins, apoi a emis un fel de semnal. Auzindu-l, ceilalţi delfini s-au strîns în grabă în jurul marinarului. Un peşte mare, poate chiar un rechin, a încercat să-l atace, dar doi delfini l-au alungat. Curînd a sosit şi barca de salvare. Delfinii au deschis cercul, lăsînd-o să treacă, apoi au plecat în larg.

CACTUS UMBLĂTOR

În pustiurile din Peru creşte un cactus care poate să „meargă". În loc de rădăcini, acesta are nişte umflături acoperite cu ţepi ascuţiţi. Cînd bate un vînt puternic, cactusul se deplasează pe distanţe mari, luîndu-şi umezeala şi hrana nu din sol, ci din aer.

ANECDOTE

Un mare bogătaş, cam redus la minte dar care se credea foarte cult, voia să se lămurească asupra funcţionării cablurilor telegrafice submarine. În acest scop el consultă pe un mare specialist în materie. După ce acesta îi dădu lămuririle cerute, bogătaşul îi spuse :

— Aţi reuşit să-mi explicaţi totul de minune şi am înţeles perfect ceea ce mi-aţi spus. Asupra unui singur punct nu sînt însă perfect lămurit : de ce telegramele transmise prin cablurile submarine ajung uscate la destinaţie după ce au străbătut un drum atît de lung pe sub apă ?...

Soţia unui american a venit să-şi viziteze soţul la spital înaintea operaţiei. Ea era foarte îngrijorată de soarta soţului său, dar şi foarte amărîtă din cauza sumei mari de bani pe care o datorau spitalului.

— Avem de plătit, spunea ea, 25 de dolari pentru internare, 30 pentru întreţinere, 50 pentru consultaţii şi 400 pentru operaţie.

— Nici o grijă, scumpa mea. Dacă le datorăm atîţia bani, răspunse soţul, n-o să le convină să mă omoare !

INTREPRINDEREA INDUSTRIALĂ LOCALĂ MEDIAŞ

produce

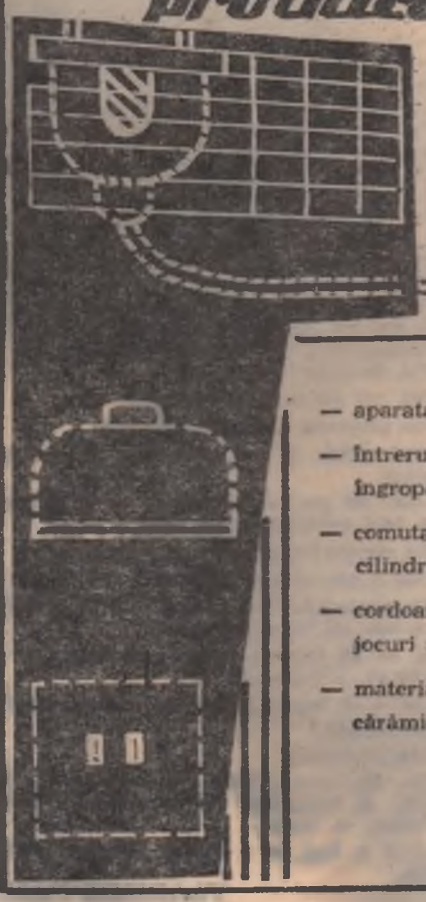

- aparataj electric de joasă tensiune
- întrerupătoare cumpănă aparente şi îngropate
- comutatoare, stekere, masive simple, cilindrice, triple
- cordoane electrice prelungitoare, jocuri rummy
- materiale de construcţii, teracotă, cărămidă, ţiglă, var, cretă şcolară

şi livrează un bogat şi modern sortiment de încălţăminte pentru bărbaţi şi adolescenţi, articole de marochinărie şi sport într-o gamă variată de modele şi culori.

Cereţi cu încredere la toate magazinele de specialitate produsele fabricii I.I.S. „Flacăra Roşie" Bucureşti fiind estetice, comode, de o calitate superioară şi durabile.

Cumpăraţi cu încredere produsele I.I.S. „Flacăra Roşie", care satisfac toate exigenţele modei şi a consumatorilor.

Fabrica de hîrtie PETREŞTI

RAIONUL SEBEŞ REGIUNEA HUNEDOARA

produce

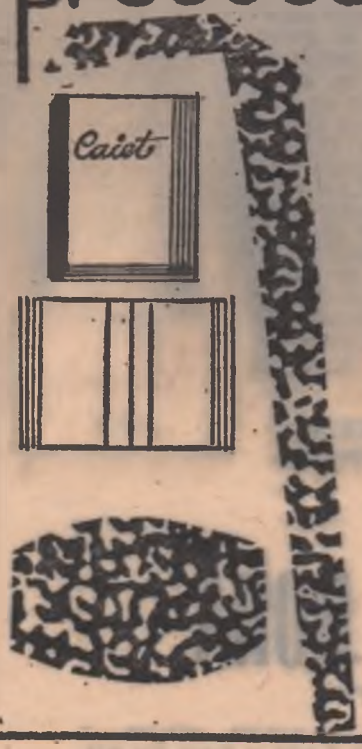

ŞI LIVREAZĂ PE ANUL 1967 PE BAZĂ DE CONTRACTE URMĂTOARELE:

- CAIETE DE 200 FILE CU MAPĂ P.V.C.
- REGISTRE DIFERITE
- CARNETE DIFERITE
- BLOCURI DIFERITE
- MAPE CU PLICURI
- MAPE DE BIROU
- TAMPOANE „PRACTICUS"
- HÎRTIE CREPONATĂ
- AMBALAJE DE OUĂ
- COVOARE CAVOLEUM
- FEŢE DE MASĂ

I.R.I.L. Progresul Piteşti

str. Nicolae Bălcescu nr. 165 Telefon 2700

Execută pe bază de comenzi:

- prelată din pînză dublu cauciucată pentru: autoturisme M. 59, M. 461, M. 461 C, autofurgonete T.V., autocamioane S. R. Carpaţi, Bucegi
- corturi
- huse pentru autoturisme
- garnituri tapiţerie pentru autoturisme M. 59, M. 461, M. 461 C.
- piese turnate din fontă (grătare, rame cu capac pentru guri de canal, plite pentru maşini de gătit pentru cantine şi restaurante etc.)
- geamuri gravate şi striate şi oglinzi pentru mobilă.

Preţurile sînt cele de catalog sau se stabilesc conform H.C.M. 1087/1963.

Informaţii suplimentare se dau zilnic între orele 7,30—15 de către serviciul producţie.

I.I.S. TEHNOMETAL BUCUREŞTI

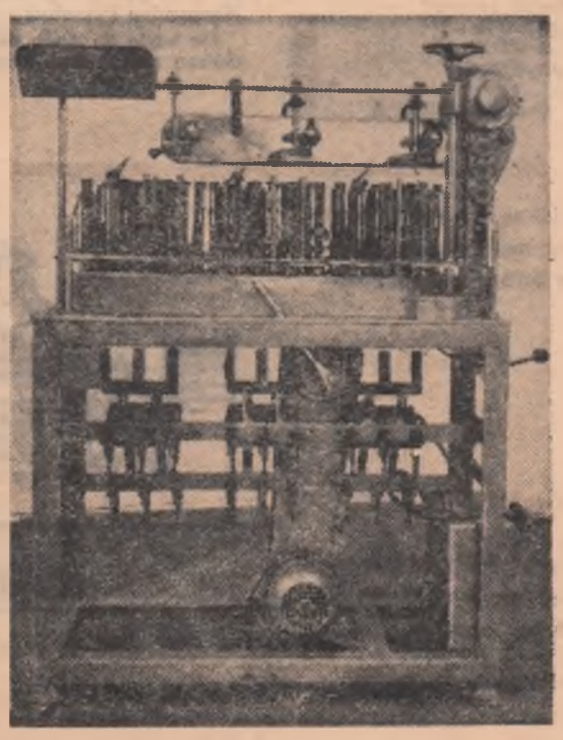

bd. Bucureştii Noi nr 170, PRODUCE: o gamă bogată de maşini pentru industria textilă, pielărie, tricotaje şi confecţii.

Produsele noi: maşina de controlat, de tuns fire şi întors ciorapi. Maşina de împletit trese elastice.

Maşina de împletit tubulare din fire de bumbac, vîscoză şi mătase naturală, relon, sticlă şi cauciuc.

Fabrica CHIMICĂ ORĂŞTIE

produce

şi livrează pe bază de comandă fermă, fără repartiţie:

- tăvi model nr. 5 şi 6
- coşuri tacîmuri
- joc construcţii
- sandale de plajă
- produse din mase plastice pentru şcolari
- penare, palete acuarele.

ŞI MORAVURI NĂRAVURI

DREPT LA ŢINTĂ ÎN REGIUNEA MARAMUREŞ

Pilule amare

Unde-i scaunul ?

Mihai Borneasz, tractorist la G.A.S. Odoreu, nu face parte dintre conducătorii de vehicule care umblă după „ciubucuri". El, dacă eşti grăbit şi-l rogi frumos, te ia pe tractor sau în remorcă chiar şi pe gratis. De curînd, însă, o asemenea plimbare l-a costat 175 lei. Atît a fost amenda pentru că a transportat persoane în remorcă fără ca aceasta să fie amenajată corespunzător. Deci — dacă n-ai scaune în remorcă trebuie să fii mai cu... scaun la cap.

Sfinţişorii din Culciu

Eugen Balog şi Geza Gereben sînt mari admiratori ai televizorului. Se pare că, în secret, se şi pregătesc pentru o viitoare apariţie pe micul ecran. Pregătirile continuă şi cu ocazia vizionărilor programelor de televiziune care au loc la căminul cultural. Cînd ascultă un concert de muzică populară — cîntă şi ei în gura mare, cînd urmăresc o transmisie sportivă — se agită ş.a.m.d. Recent, în timp ce pe ecran se desfăşura un episod cu Simon Templar, au simţit deodată că le-a apărut cîte un nimb pe creştetul capului şi s-au luat la bătaie, provocînd un scandal, care era să pună în pericol chiar integritatea veritabilului Sfînt (dinăuntrul televizorului). Noroc că restul spectatorilor, nesimţitor la talentele artistice ale celor doi, au reuşit, cu ajutorul miliţiei, să-i determine să se poarte ca nişte sfinţişori.

V. ŞTEFAN
corespondent

Neavînd asigurată hrana pe cîmp, tractoriştii din comuna Prilog pleacă în sat cu tractoarele pentru a lua masa.

— Acum 5 minute ai venit din sat de la masă ! Iar pleci ? !
— Am uitat să beau apă !!

Desen de Nic. NICOLAESCU

Juma' - juma'

La un colţ de uliţă în comuna Remetea Chioarului.

— Să trăiţi, tovarăşe Gavrilă Dalea.

— Ce-i cu tine Vasile de-mi vorbeşti aşa ? Că doar sîntem prieteni.

— El, acum te-ai ajuns. Eşti achizitor la I.R.I.C. Cred că eşti plin de bani.

— Eu ? Măi Vasilică, măi Augustine, dacă ai şti tu ce nevoie am acum de cîteva sutare...

— Şi eu care vroiam să împrumut de la tine nişte bani.

— De la mine ? Să împrumuţi ? Fii serios omule. Eu nu îţi împrumut, eu îţi dau. Însă cu o singură condiţie : să-mi dai şi tu.

— Păi, de unde ?

— Din cei pe care-ţi dau eu.

— Am impresia că-ţi rîzi de mine.

— Nici gînd. Şi acum haide să întocmim contractul.

— Atît de puţină încredere ai în mine, că vrei să faci contract pentru nişte bani ?

— Nu pentru bani ci pentru o junincă.

— Dar n-am nici o junincă.

— Nu contează. Principalul este să o îngraşi. Las' că am eu încredere în tine.

— Şi ce să fac cu încrederea ta ? De unde să inventez o junincă ?

— Iar n-ai înţeles. Am încredere că-mi dai şi mie jumătate ?

— Din junincă ?

— Nu, din avans. Ţine aici o chitanţă, du-te la C.E.C. şi încasează 800 de lei. 400 îmi dai mie. Juma' — juma'.

Şi cînd a fost la o adică, tot egal au luat amîndoi.

VLADIMIR PANA

Ţipituri

Ţipureşte şi tu, hăi,
Nu ţine-n gură păstăi.

★

Fata care alege mult
Se mărită după mut.
Fecioru care se ţine
Ia fata-care rămîne.

★

Nu-i mîndra aşa frumoasă,
Să-i răsară luna-n casă
Şi luceafărul pe masă.
Nu-i mîndra aşa de mîndră
Să-i răsară luna-n tîndă
Şi luceafărul pe grindă.

★

Mîndra-i mare ţesătoare
Dintr-o sută de fuioare
Nu-ţi face o ştergătoare.

★

Măria cu peţitorii
Şi-a gătat tăţi cîrnăciorii
Pîn-a face şi nunta
A găta şi slănina.

★

Lăudatu-s-o mîndra
Că-n toamnă s-a mărita ;
Încă zece toamne-or trê
Pînă mirele-a-şi vede.

★

Coasa me nu vre să taie
Numa două şi trî paie
Ş-apoi iară me sub claie.

★

N-are lelea ce purta
Numa de-a purta poşta
Dintr-o uliţă-nt-alta.

★

Vecina me cînd nu doarme
Împunge şi fără coarne.

★

Cît cosea mîndru-nt-o zi
Io-l adun pîn-a prinzi ;
Cît cosea mîndru-nt-o vară
Io-l adun pîn-astă sară.

★

Nu dau clopu şi pana
De s-ar îmburda lumea ;
Lumea o fost şi a fi
Io-puţin cît oi trăi
Portu nu l-oi părăsi.

Cules de *I. RÎPĂ*

Lupul la stînă

Într-o vreme, oile de la stîna cooperativei agricole de producţie din comuna Dumbrava (Lăpuş) slăbeau văzînd cu ochii. Ciobanul Pavel Juga nu-şi făcea nici o grijă. Ştia el ce ştia. Cooperatorii însă nu ştiau şi intraseră la idei.

S-a dus unul să-l întrebe pe Juga care-i baiul.

— Măi Pavele, ce-o fi cu mioarele noastre de slăbesc aşa ?

— Stai cam prost cu folclorul, tovarăşe.

— Cu ce ? !

— Cu folclorul. Nu cunoşti nici măcar balada Mioriţei. Ia ascultă :

Mioriţă laie
Laie bucălaie
De trei zile-ncoace
Iarba nu-ţi mai place...

Vezi, asta e ! Nu le mai place iarba. Ce să fac ? Sînt gîşte ca să le îndop ?

— Bine, cu slăbitul să zicem că am înţeles cum devine cazul, dar de ce îşi schimbă şi rasa ?

— Ce importanţă are asta ? Faci ură de rasă, măi tovarăşe ?

Noaptea, la stînă veneau alţi vizitatori. Pavel era treaz şi veghea. Nu cumva să dea lupul. N-avea nevoie de concurenţă. Pentru stîna cooperativei era suficientă prezenţa lui.

Şi lupul nu venea. În schimb veneau Leontina Juga şi Crăciun Juga cu cîte o ţigaie şi plecau cu merinos. Dacă lupul îşi schimbă părul de ce să nu-şi poată schimba şi oaia lîna ?

În ceea ce priveşte năravul ciobanului — ba. Nu se schimba. Pavel îşi vedea liniştit de afaceri. Şi ca să nu se spună că face familiarisme şi îşi protejează neamurile i-a transformat şi lui Alexandru Petrehuş o mieluţă într-o oaie.

De unde se vede că atunci cînd lupul ajunge cioban nu-şi mai schimbă părul, schimbă oile.

A. CROITORU

CU VACA LA HORĂ

Poveste adevărată

Cele ce vă povestesc s-au petrecut într-o duminică la hora din mijlocul satului Lăschia — cînd pensionarul Vasile Paşca-Bob s-a prezentat spre seară cu vaca de funie şi cu doniţa în care Măria lui trebuia s-o mulgă — în văzul tuturor cooperatorilor...

— Da' nu ţi-am spus, femeie bună, că vaca asta numai pe tine te lasă s-o mulgi ? s-a scuzat bătrînul, neluînd în seamă nici risetele consătenilor, nici aluziile lăutarilor, care-i ieşiseră întru întîmpinare cu un cîntec potrivit unui asemenea ceremonial.

Ce mai încoace-ncolo ; băbuţa a-nghiţit gălşca, a smuls doniţa şi funia din mîinile moşneagului şi-a plecat de la horă în timp ce moşul le urma tacticos, trăgînd satisfăcut din ţigară...

De atunci lelea Măre nu mai întîrzie gură-cască pe la horă, tăifăsuind cu suratele şi nu ştiu dacă vestea nu s-a lăţit şi-n afara regiunii Maramureş, dar cu siguranţă ea a făcut înconjurul raionului Lăpuş cu ocazia petrecerilor şi tîrgurilor ce-au urmat.

AL. BALANESCU
corespondent

Eugen Ferencz din Botiz circulă pe bicicletă în stare de ebrietate.

Vasile Joltan din satul Ceas a exercitat meseriile de zidar şi tîmplar fără a avea autorizaţie.

— Hmmm ! E limpede, meştere, de ce nu ţi-au dat nici un fel de autorizaţie !

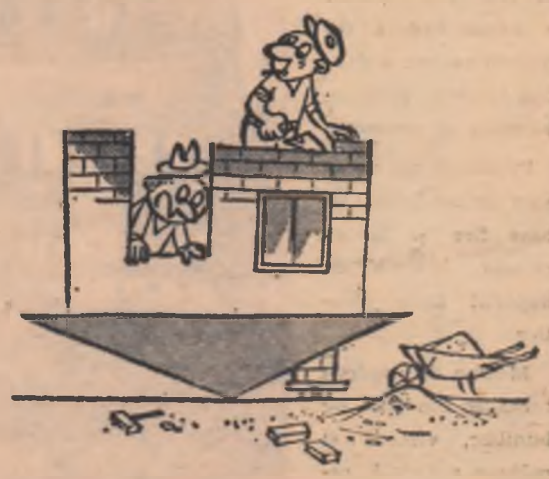

Desene de T. PALL

REDACŢIA : Bucureşti, Piaţa „Scînteii" Tel 17 60 10 interior 1884 Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari. TIPARUL : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40.001